

Uudenmaan liitto
Esterinportti 2 B
00240 Helsinki
maakuntakaava@uudenmaanliitto.fi

Asia: **Mielipide Uudenmaan vaihemaakuntakaava 2:n luonnoksesta**
Viite: Kuulutus 16.5.2011 / Sähköposti Hannele Selin 23.5.2011 (sovittiin, että yhdistys saa jättää mielipiteensä 31.8.2011 mennessä).

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat ry.:n toiminta-alue käsittää yhdistyksen sääntöjen mukaan Sipoon kunnan sekä ne alueet Helsingin kaupungissa, jotka 31.12.2008 asti kuuluivat Sipoon kuntaan. Tässä mielipiteessä otetaan siksi kantaa myös Helsingin kaupungin alueella (Östersundom) sijaitseviin kaavamerkintöihin.

Vaihemaakuntakaava yleisesti tarkasteltuna

Vaihemaakuntakaavaluonnoksen esitystapa on erittäin vaikealukuinen. Kaavoittajien ratkaisu jättää mm. voimassa olevat viheryhteydet sekä virkistys- ja suojelualueet merkitsemättä karttaan on yhdistyksen mielestä huono ratkaisu. Muutosten hahmottaminen on täten vaikeata, kun samanaikaisesti on verrattava kolmea eri karttaa keskenään. Kokonaiskuva siitä, miten ja missä esim. taajama-alueet laajentuvat ”vihreiden” alueiden kustannuksella jää siksi puutteelliseksi. Kaavaluonnos antaa nyt sen vaikutelman, että se on tuotettu nopealla aikataululla pelkästään Östersundomin alueen mahdollisimman tiivistä rakentamista varten.

Sibbo Naturskyddare - Sipoon Luonnonsuojelijat ry. katsoo, että viheryhteydet sekä virkistys- ja suojelualueet on esitettävä kartalla, koska ne ovat vähintään yhtä tärkeä osa kaavakarttaa kuin taajama-alueet. Kaavamerkintöjen ja karttojen esitystapaa on jatkossa työstettävä huomattavasti helpommin hahmotettavaksi.

Östersundomin ja Majvikin alue

Östersundomin ja Majvikin alueen huomattavat muutokset kaavamerkinnöissä on oletettavasti tehty Östersundomin alueen yhteisen yleiskaavan takia. Kaavamerkinnät sisältävät täten samoja luonnon kannalta huonoja ratkaisuja, joihin sekä viranomaiset että muut tahot (mm. Uudenmaan ELY-keskus ja Metsähallitus) ovat ottaneet hyvin kriittisen kannan Östersundomin yleiskaavan luonnoksesta lausueessaan.

Ongelman ydin on se, että alue on vaihemaakuntakaavaluonnoksessa melkein kokonaisuudessaan varattu raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajamatoimintojen alueeksi

ja että sitä halkovat vain muutamat kapeat viheryhteystarvemerkinnyt. Sama koskee Majvikin aluetta. Samalla merkinnällä on lisäksi esitetty sekä virkistysalueverkostoon että ekologiseen verkostoon kuuluvat viheryhteydet ja –alueet, mikä on yhdistyksen mielestä huono ratkaisu. Tällöin kaavamerkintä voi tulkinnasta riippuen tarkoittaa myös kapeaa rantabulevardia. Taajamatoimintojen alue ulottuu lisäksi pohjoisessa myös aivan liian lähelle Sipoonkorven kansallispuiston rajaa.

Keskeinen lähtökohta Östersundomin ja Majvikin alueen rakentamisessa tulee olla, että Sipoonkorven kansallispuiston ja rannikon arvokkaiden luontokohteiden väliset ekologiset yhteydet turvataan. Sipoonkorven kansallispuiston ja rannikon Natura 2000-alueiden ekologisten yhteyden turvaamisen tärkeyttä on korostettu myös eduskunnan ympäristövaliokunnan lausunnossa (helmikuu 2011).

Ekologisten käytävien tehtävä on turvata (nisäkäs)lajiston liikkumismahdollisuudet mutta samalla myös toimia hitaasti leviävien eläinten ja kasvien populaatioita ylläpitävinä kulkureitteinä. Tämä edellyttää ensisijaisesti riittävän leveitä käytäviä. Tällaiset riittävän leveät rakentamattomat vyöhykkeet ovat myös virkistykselle tärkeitä ja arvokkaita.

Lisäksi on tärkeitä, että Sipoonkorven kansallispuiston ja taajama-alueiden välissä on riittävän laajat rakentamattomat puskurivyöhykkeet. Sipoonkorven kansallispuisto ei yksinään riitä alueen asukkaiden virkistysalueeksi ilman että sen luontoarvot kärsivät.

Sama riittävän leveiden puskurivyöhykkeiden tarve koskee myös rannikon Natura-alueita, joten taajamatoimintojen alueiden ulottuminen aivan Natura-alueiden rajaan ei ole tarkoituksenmukaista. Asutukselle varatut alueet on sijoitettava riittävän kauas rannikon Natura-alueista niin, että linnusto ei häiriinny ja Natura-alueiden vesitasapaino ja oikeanlainen rantarakenne säilyy. Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat katsoo, että taajamatoimintojen alueita tulisi rannikon luontoarvojen takia varata ainoastaan maantie 170:n pohjoispuolelle, Sipoonkorven kansallispuisto huomioiden.

Yhdistys katsoo myös, että Östersundomin alueella tulee maakuntakaavassa huomioida tulvariski. Östersundomissa on runsaasti alueita, jotka eivät tulvariskin takia sovellu lainkaan taajamatoimintojen alueeksi.

Granö

Vaihemaakuntakaavan luonnoksessa Granön saaresta suurin osa on merkitty raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajamatoimintojen alueeksi. Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat ry katsoo, että Granön saareen ei tule osoittaa uusia asutusalueita. Saaren luonto koostuu Itä-Uudenmaan luontoselvityksen (MALU) mukaan ainutlaatuisesta kokonaisuudesta, noin kolmasosa saaren pinta-alasta on luonnontilassa olevia tai muilla tavoin arvokkaita elinympäristöjä. Yhdistys esittää siksi, että Granön rakentamattomat alueet varataan kokonaisuudessaan luonnonsuojelu- tai virkistysalueiksi.

Västerskogin tk-alue

Västerskogista Sipoonlahteen ulottuva alue on merkitty raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajamatoimintojen alueeksi (tk). Samalla tavoin kuin Östersundomissa ja Majvikissa taajamatoimintojen alue ulottuu täälläkin rantaviivaan saakka, mikä (yhdessä Eriksnäsin taajamavarausten kanssa) tarkoittaisi, että yli puolet Sipoon rantaviivasta olisi taajaan rakennettua aluetta. Tämä ei ole millään tavoin kestävä ratkaisu.

Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat katsoo, että tk-aluetta ei ole perusteltua ulottaa rantaan saakka. Tiiviin asutuksen ja rantaviivan väliin on jätettävä riittävän leveä, ekologisesti ”toimiva” kokonaisuus. Alueella on myös turvattava ekologinen yhteys pohjoiseen.

Eriksnäs

Sipoon Eriksnäsisä Itä-Uudenmaan maakuntakaavassa oleva MU-varaus on korvattu merkinnällä taajamatoimintojen reservialue. Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat rf. huomauttaa, että alueella ei ole tehty riittäviä luontoselvityksiä, ja kaavamääräysten muuttaminen ei siksi ole perusteltua. Itä-Uudenmaan luontoselvityksessä (MALU) alueen eteläosassa sijaitsevat merenlahdet on todettu vähintään maakunnallisesti arvokkaaksi. Lisäksi alueella pesii kalasääski.

Myös tällä alueella on tärkeää, että taajamatoimintojen alue ei ulotu rantaviivaan saakka, vaan että varataan riittävän leveä rakentamaton alue rannan ja asutuksen väliin. Taajamatoimintojen alueen päälle piirretty kapea viheryhteystarvemerkinä ei täälläkään riitä, koska se tulkinnasta riippuen voi tarkoittaa myös kapeaa, pengerrettyä ”rantabulevardia”, jolla ei ole ekologista merkitystä.

Sipoonlahti

Sipoonlahden kulttuurimaiseman merkintä tulee tarkistaa vastaamaan uusimpia asianmukaisia selvityksiä.

Raideliikennevaraukset

Metro Östersundomiin & raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue

Vaihemaakuntakaavan luonnoksessa esitetään metroa Östersundomin alueen joukkoliikennetarkistukseksi. Lisäksi koko Östersundomin alueen sekä Sipoon Majvikin ja Granön alueet on merkitty raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajamatoimintojen alueeksi. Yhdistyksen käsityksen mukaan metroratkaisu vaatii hyvin tiheän asutuksen aivan asemien lähetyville ollakseen kannattava ja tarkoituksenmukainen, ja katsoo siksi, että näin laajojen taajama-alueiden esittäminen ”raideliikenteeseen tukeutuvaksi” ei ole todellisuuteen perustuvaa.

Helsinki-Pietari –yhteyden vaihtoehtoiset linjaukset

Sipoon läpi on esitetty kolme vaihtoehtoista ohjeellista ratamerkintää Helsinki – Pietari - yhteydelle. Sibbo Naturskyddare – Sipoon Luonnonsuojelijat katsoo, että kolmen vaihtoehtoisen ratamerkinnän sisällyttäminen maakuntakaavaan ei ole tarkoituksenmukaista. Nikkilää sivuavat vaihtoehdot ovat kummatkin yhdistyksen mielestä ongelmallisia, koska ne eivät tukeudu olemassa oleviin maastokäytäviin tai aluerakenteeseen ja pirstovat pahasti mm. yhtenäisiä metsäalueita. Näiden ratavaihtoehtojen vaikutuksia luontoon ei myöskään ole riittävästi tutkittu. Lisäksi pohjoiset ratavaihtoehdot katkaisisivat tärkeät viher- ja virkistysyhteydet Sipoonkorvesta pohjoiseen ja koilliseen. Eteläisin vaihtoehto (ns. Heli-rata) tukeutuu sen sijaan olemassa olevaan maastokäytävään, jolloin yhtenäisiä luontoalueita pirstoavat vaikutukset saataisiin minimoitua helpommin.

Sipoo 31.8.2011,

Anders Albrecht, pj.

Heidi Lyytikäinen, siht.